

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Beretning om årsregnskabet for det europæiske fællesforetagende for ITER og
fusionsenergiudvikling for regnskabsåret 2017

med fællesforetagendets svar

INDHOLD

	Punkt
Indledning	1-6
Oprettelse af fællesforetagendet F4E	1-2
Ledelse	3-4
Mål	5
Ressourcer	6
Erklæring	7-29
Erklæring om regnskabernes rigtighed	8
Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne	9
Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne	10
Supplerende oplysninger	11-20
Den øverste og den daglige ledelses ansvar	21-23
Revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner	24-29
Budgetmæssig og økonomisk forvaltning	30-31
Gennemførelse af 2017-budgettet	30-31
Intern kontrol	32-35
Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger	
Fællesforetagendets svar	

INDLEDNING

Oprettelse af fællesforetagendet F4E

1. Det europæiske fællesforetagende for ITER¹ og fusionsenergiudvikling (fællesforetagendet F4E) blev oprettet i marts 2007² for en 35-årig periode. De vigtigste fusionsanlæg skulle udvikles i Cadarache i Frankrig, men fællesforetagendet ligger i Barcelona.

2. Fællesforetagendets stiftende medlemmer er Euratom, repræsenteret ved Kommissionen, Euratoms medlemsstater og Schweiz (som har indgået en samarbejdsaftale med Euratom).

Ledelse

3. Fællesforetagendet F4E's ledelsesstruktur omfatter bestyrelsen, direktøren og andre organer. Bestyrelsen fører tilsyn med fællesforetagendets indsats for at opfylde dets formål. Direktøren er ansvarlig for fællesforetagendets daglige opgaver.

4. Fællesforetagendets andre ledelsesorganer er stabsudvalget, det tekniske rådgivende panel, indkøbs- og kontraktudvalget, administrations- og ledelsesudvalget, revisionsudvalget og den interne kontrolkommission.

---

¹ International termonuklear forsøgsreaktor.

² Rådets beslutning 2007/198/Euratom af 27. marts 2007 om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det (EUT L 90 af 30.3.2007, s. 58) som ændret ved Rådets afgørelse 2013/791/Euratom af 13. december 2013 (EUT L 349 af 21.12.2013, s. 100) og Rådets afgørelse (Euratom) 2015/224 af 10. februar 2015 (EUT L 37 af 13.2.2015, s. 8).

Mål

5. Fællesforetagendet F4E's formål er³:
- a) at levere Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratoms) bidrag til Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER (ITER IO)
  - b) at levere Euratoms bidrag til aktiviteterne under "den bredere strategi", der udføres i samarbejde med Japan med henblik på hurtig realisering af fusionsenergi
  - c) at forberede og koordinere et program til forberedelse af opførelsen af en demonstrationsreaktor for fusionsenergi og dertil knyttede anlæg, herunder det internationale fusionsmaterialebestrålingsanlæg.

Ressourcer

6. I 2017 var det endelige budget for fællesforetagendet F4E på 865 millioner euro (2016: 720 millioner euro) i betalingsbevillinger og 589 millioner euro i forpligtelsesbevillinger (2016: 459 millioner euro)⁴. Fællesforetagendet havde pr. 31. december 2017 447 ansatte (2016: 415).

ERKLÆRING

7. Vi har:
- a) revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁵ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁶, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2017, og

³ Nærmere oplysninger om fællesforetagendet F4E og dets aktiviteter kan findes på dets websted: <http://www.fusionforenergy.europa.eu>.

⁴ Bestyrelsen godkendte den tredje budgetændring i december 2017.

⁵ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁶ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for dette regnskab, som fastsat i artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Erklæring om regnskabernes rigtighed

8. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2017, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2017 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

9. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2017, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

10. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2017, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Supplerende oplysninger

11. Uden at drage ovenstående erklæringer i tvivl skal vi henlede opmærksomheden på følgende forhold. EU-Rådets konklusioner, der blev vedtaget den 7. juli 2010⁷, godkendte fællesforetagendets bidrag på 6,6 milliarder euro (i 2008-værdi) til ITER-projektets byggefase, der ifølge den oprindelige plan skulle afsluttes i 2020. Dette beløb omfattede ikke de 663 millioner euro, som Europa-Kommissionen i 2010 havde stillet forslag om til dækning af uforudsete udgifter⁸.

---

⁷ Rådets konklusioner om status for ITER af 7. juli 2010 (ref. 11902/10).

⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet af 4. maj 2010 om status og fremtidsperspektiver for ITER-projektet (KOM(2010) 226 endelig).

12. I november 2016 godkendte ITER-Rådet⁹ et nyt projektgrundlag for ITER (omfang, tidsplan og omkostninger). Den samlede projekttidsplan¹⁰ blev godkendt af samtlige ITER-medlemmer¹¹, og de samlede projektomkostninger blev godkendt ad referendum, hvilket vil sige, at medlemmerne skulle søge at få godkendt projektomkostninger i deres respektive regeringers budgetprocesser.
13. Den nye tidsplan, som ITER-Rådet godkendte, indeholder fire trin, hvor december 2025 er fristen for at nå den første strategiske milepæl i projektets byggefase ("First Plasma"), og december 2035 er den anslåede frist for afslutning af hele byggefasen, hvilket indebærer en forsinkelse på 15 år i forhold til det oprindelige projektgrundlag. Formålet med den nye trindelte tilgang er at sikre bedre tilpasning af projektgennemførelsen til samtlige ITER IO-medlemmers prioriteter og begrænsninger.
14. Efter godkendelsen af det nye grundscenarie for ITER indførte fællesforetagendet F4E den nye tidsplan og genberegnete sit bidrag til projektet ved byggefasens afslutning.
15. Ifølge denne beregning, som blev forelagt for fællesforetagendets bestyrelse i december 2016, kan der forventes et finansieringsbehov vedrørende byggefasen efter 2020 på 5,4 milliarder euro (i 2008-værdi), hvilket svarer til en stigning på 82 % i forhold til det godkendte budget på 6,6 milliarder euro (i 2008-værdi). Det beløb på 6,6 milliarder euro (i 2008-værdi), som EU-Rådet bevilgede i 2010, danner nu loft for fællesforetagendets udgifter indtil 2020.
16. Det skal bemærkes, at fællesforetagendet ikke kun skal bidrage til byggefasen, men også til ITER's operationelle fase efter 2035¹² og den efterfølgende deaktiverings- og dekommissioneringsfase. Der er endnu ikke beregnet et overslag over bidraget til den operationelle fase efter 2035. ITER IO har anslået fællesforetagendet F4E's bidrag til deaktiverings- og

---

⁹ 19. møde i ITER-Rådet den 16.-17. november 2016. ITER-Rådet er ITER IO's ledelsesorgan.

¹⁰ ITER-Rådet gennemgik hele den ajourførte tidsplan for byggeprojektet, som ITER IO havde foreslået, fra "First Plasma" (2025) frem til "Deuterium-Tritium operation" (2035).

¹¹ Folkerepublikken Kina, Republikken Indien, Japan, Republikken Korea, Den Russiske Føderation, Amerikas Forenede Stater og Den Europæiske Union.

¹² ITER's operationelle fase forventes at vare indtil 2037.

dekommissioneringsfasen til henholdsvis 95,54 millioner euro (i 2001-værdi) og 180,2 millioner euro (i 2001-værdi)¹³.

17. Fællesforetagendet F4E's prognoser vedrørende "First Plasma" stemmer overens med ITER IO's tidsplan for projektet, men tidsplanen vurderes at angive den tidligste dato for en teknisk opnåelig gennemførelse¹⁴.

18. I juni 2017 udsendte Kommissionen en meddelelse om EU's bidrag til en reform af ITER-projektet¹⁵ med det formål at opnå opbakning fra Europa-Parlamentet og bemyndigelse fra Rådet for Den Europæiske Union til på vegne af Euratom at godkende det nye grundscenario¹⁶.

19. Det nye grundscenario omfatter ikke en margin, men i sin meddelelse anfører Kommissionen, at det er passende med en margin på op til 24 måneder med hensyn til tidsplanen og på 10-20 % med hensyn til budgettet¹⁷. Blandt foranstaltningerne med henblik på at overholde det begrænsede budget på 6,6 milliarder euro kan desuden nævnes, at indkøb og installation af alle de komponenter, der ikke var nødvendige for "First Plasma", blev udsat. Der er taget positive skridt til at forbedre forvaltningen og kontrollen af ITER-projektets byggefase, men der er stadig en risiko for, at der i forbindelse med projektgennemførelsen kan opstå yderligere omkostningsstigninger og forsinkelser i forhold til det foreslåede nye grundscenario.

20. Det Forenede Kongerige meddelte den 29. marts 2017 Det Europæiske Råd sin beslutning om at udtræde af EU og Euratom. Der vil blive forhandlet en aftale om de nærmere bestemmelser for

---

¹³ IC-19/07.2.1 ITER IO's generaldirektørs forslag til opdaterede samlede projektomkostninger på det 19. møde i ITER-Rådet den 16.-17. november 2016.

¹⁴ Dette anføres i den femte årlige vurdering foretaget af en uafhængig evalueringsgruppe (31. oktober 2016) og i den rapport, som lederen af fællesforetagendet F4E's projektstyringsenhed forelagde for bestyrelsen i december 2016.

¹⁵ COM(2017) 319 final af 14.6.2017 (ledsaget af Kommissionens arbejdsdokument SWD(2017) 232 final af 14.6.2017).

¹⁶ Euratoms bidrag berøres hverken af Kommissionens forslag, af resultatet af forhandlingerne om Det Forenede Kongeriges udtræden af Euratom eller af den flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020.

¹⁷ COM(2017) 319 final af 14.6.2017 (ledsaget af Kommissionens arbejdsdokument SWD(2017) 232 final af 14.6.2017), kapitel V "ITER: vejen frem".

denne udtræden. Dette kan få væsentlig indvirkning på de fremtidige aktiviteter i fællesforetagendet F4E og ITER-projektet.

Den øverste og den daglige ledelses ansvar

21. Ifølge artikel 310-325 i TEUF og fællesforetagendets finansforordning er den daglige ledelse ansvarlig for at udarbejde og aflægge regnskaberne på grundlag af de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor, samt for lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne. Dette ansvar omfatter udformning, gennemførelse og opretholdelse af intern kontrol, som sikrer, at der udarbejdes og aflægges et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Den daglige ledelse er også ansvarlig for at sikre, at de aktiviteter, finansielle transaktioner og oplysninger, der fremgår af årsregnskabet, er i overensstemmelse med de myndighedsregler, der gælder for dem. Fællesforetagendets daglige ledelse bærer det endelige ansvar for lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne.

22. Ved udarbejdelsen af regnskaberne er den daglige ledelse ansvarlig for at vurdere fællesforetagendets evne til at fortsætte driften, idet den i relevante tilfælde oplyser om forhold med relation til fortsat drift og anvender regnskabsprincippet om fortsat drift.

23. Den øverste ledelse er ansvarlig for at overvåge enhedens regnskabsaflæggelse.

Revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner

24. Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om fællesforetagendets regnskaber er uden væsentlig fejlinformation, og om de transaktioner, der ligger til grund for dem, er lovlige og formelt rigtige, samt på grundlag af vores revision at afgive en erklæring til Europa-Parlamentet og Rådet eller andre dechargemyndigheder om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Høj grad af sikkerhed er imidlertid ikke en garanti for, at en revision vil føre til opdagelse af alle væsentlige fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse. Fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse kan skyldes besvigelser eller fejl og betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller sammenlagt påvirker brugeres økonomiske beslutninger, der træffes på grundlag af regnskaberne.

25. En revision omfatter udførelse af handlinger for at opnå revisionsbevis vedrørende beløbene og oplysningerne i regnskaberne og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risiciene for, at der er

væsentlig fejlinformation i regnskaberne, og for, at de underliggende transaktioner i væsentligt omfang ikke opfylder kravene i Den Europæiske Unions retlige ramme, uanset om dette skyldes besvigelser eller fejl. Ved disse risikovurderinger overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for enhedens udarbejdelse og aflæggelse af regnskaber, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at afgive en erklæring om effektiviteten af intern kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om den anvendte regnskabspraksis er passende, og om de regnskabsmæssige skøn, som den daglige ledelse har foretaget, er rimelige, samt en vurdering af den samlede præsentation af regnskaberne.

26. Med hensyn til indtægterne kontrollerer vi tilskuddet fra Kommissionen og andre interessenter og undersøger fællesforetagendets procedurer for opkrævning af gebyrer og andre indtægter.

27. Med hensyn til udgifterne undersøger vi betalingstransaktionerne, når udgifterne er afholdt, registreret og godkendt. Denne undersøgelse omfatter alle kategorier af betalinger (inklusive betalinger vedrørende køb af aktiver) i det år, hvor de foretages, undtagen forskud.

Forskudsbetalinger undersøges, når modtageren forelægger dokumentation for, at midlerne er blevet anvendt korrekt, og fællesforetagendet godkender denne dokumentation ved at afregne forskuddet enten samme år eller senere.

28. I forbindelse med udarbejdelsen af denne beretning og erklæring tog vi det revisionsarbejde, der er udført af den uafhængige eksterne revisor i relation til fællesforetagendets regnskaber, med i betragtning som fastsat i artikel 208, stk. 4, i EU's finansforordning¹⁸.

29. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om Revisionsrettens erklæring.

---

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 298 af 26.10.2012, s. 1).

BUDGETMÆSSIG OG ØKONOMISK FORVALTNING

Gennemførelse af 2017-budgettet

30. Det endelige disponible budget for 2017 omfattede 589 millioner euro i forpligtelsesbevillinger og 865 millioner euro i betalingsbevillinger. Udnyttelsen af forpligtelsesbevillingerne og betalingsbevillingerne var på henholdsvis 99,9 % og 96,3 %.

31. På grund af betydelige mangler i budgetplanlægningen oversteg de endelige betalingsbevillinger, der var brug for i 2017, væsentligt betalingsbevillingerne i det oprindelige budget for 2017. De oprindelige betalingsbevillinger til aktionsudgifter, der blev godkendt af bestyrelsen i februar 2017, udgjorde 548,6 millioner euro, mens de endelige betalingsbevillinger, der var brug for i 2017, udgjorde 832,6 millioner euro, hvilket er en stigning på 51,8 %. Fællesforetagendet har endvidere anslået manglende betalingsbevillinger på ca. 150 millioner euro, hvilket potentielt kan påvirke 2018-budgettet.

INTERN KONTROL

32. Fællesforetagendet F4E har ikke konsekvent fulgt op på interesseerklæringer fra den øverste ledelse¹⁹.

33. Der blev konstateret væsentlige mangler i de interne kontrol- og overvågningsprocedurer²⁰ i forbindelse med rekruttering af centralt ledelsespersonale.

34. I 2018 annullerede Retten ved Den Europæiske Unions Domstol to af fællesforetagendet F4E's ansættelsesbeslutninger fra 2015 på grund af uregelmæssigheder i forbindelse med rekrutteringsprocessen²¹. Fællesforetagendet appellerede afgørelsen i april 2018.

---

¹⁹ Forvaltningsstandard 3 (etiske og organisatoriske værdier).

²⁰ Forvaltningsstandard 3 (etiske og organisatoriske værdier) og forvaltningsstandard 4 (menneskelige ressourcer).

²¹ Afgørelse truffet af Retten ved Den Europæiske Unions Domstol den 25. januar 2018 i sag T-561/16: Udvælgelsesprocedure F4E/CA/ST/FGIV/2015/001.

35. På grund af væsentlige mangler i de interne kommunikationsstrategier²² blev relevante oplysninger om de anslåede omkostninger til dekommissioneringsfasen ikke formidlet i organisationen. Følgelig havde fællesforetagendet ikke opført en hensættelse til en sådan forpligtelse i regnskaberne for tidligere år²³.

Vedtaget af Afdeling IV, der ledes af Neven Mates, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg på mødet den 2. oktober 2018.

På Revisionsrettens vegne

Klaus-Heiner Lehne

Formand

---

²² Forvaltningsstandard 15 (information og kommunikation).

²³ Størrelsen af hensættelsen er anslået til 85,2 millioner euro pr. 31 december 2017.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltning (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat)
	<u>BEMÆRKNINGER OM DEN BUDGETMÆSSIGE OG ØKONOMISKE FORVALTNING</u>	
	<i>Præsentation af regnskabet</i>	
2015	I bemærkningerne til årsregnskabet afspejler tabellen og oplysningerne under rubrik 4.3.1.1. "ITER-anskaffelsesordninger (ITER-organisationen)" de underskrevne anskaffelsesordninger (3. kolonne) og de anskaffelsesordninger, der er krediteret indtil videre (4. kolonne). Tabellen viser imidlertid ikke, hvordan de igangværende arbejder konkret skrider frem. I regnskabet for 2015 har F4E suppleret disse oplysninger med en vurdering af det igangværende arbejde, som tager hensyn til de samlede udgifter til kontrakter vedrørende anskaffelsesordninger, og et diagram, der viser opfyldelsen af milepælene for hver af de anskaffelsesordninger, der er undertegnet med ITER IO. På trods af det overslag, der præsenteres i regnskaberne for 2015, er der behov for mere præcise oplysninger om status for og værdien af de aktiviteter, fællesforetagendet hidtil har udført.	I gang
	<u>BEMÆRKNINGER OM CENTRALE KONTROLLER I FÆLLESFORETAGENDETS OVERVÅGNINGS- OG KONTROLSYSTEMER</u>	
2015	F4E er ved at videreudvikle et centralt og ensartet system til integrering af alle operationelle, finansielle og budgetmæssige data, som vil gøre det muligt regelmæssigt at overvåge og kontrollere overslag, omkostninger og afvigelser. På mødet den 8.-9. juni	Afsluttet

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltning (Afsluttet/I gang/Ikke igangsæt)
	2015 godkendte F4E's bestyrelse direktørens forslag om at implementere Enterprise Resources Planning System inden for to år.	
2015	Der er drøftelser i gang med ITER IO om det system, der skal levere oplysninger om værdien af aktiviteterne gennemførelsesgrad (Earned Value Management), med henblik på at forbedre fordelingen af milepæle for bevillinger under varigheden af en indkøbsordning.	I gang
	<i>Operationelle udbud og tilskud</i>	
2015	<p>Udbud med forhandling udgjorde 45 % af de 84 operationelle udbud, der blev iværksat i 2015 (58 % i 2014). Fællesforetagendet har nedsat procenten af udbud med forhandling i 2015, men der skal gøres en indsats for at gøre de operationelle udbud mere konkurrencedygtige. I forbindelse med tilskud blev der i gennemsnit modtaget 1,4 forslag pr. indkaldelse.</p> <p>Undersøgelsesresultat: I 2017 udgjorde udbud med forhandling stadig 47 % af de 47 operationelle udbud, der blev iværksat i 2017 (2016: 45 %). I 2017 har fællesforetagendet taget initiativer til at nedsætte procenten af udbud med forhandling, men der skal gøres en indsats for at gøre de operationelle udbud mere konkurrencedygtige. I forbindelse med tilskud blev der i gennemsnit modtaget 1 forslag pr. indkaldelse.</p>	I gang

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltning (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat)
	<u>ANDRE FORHOLD</u>	
	<i>Retsgrundlag</i>	
2015	Den 2. december 2015 ændrede F4E's bestyrelse endelig sin finansforordning og gennemførelsesbestemmelserne hertil for at bringe dem i overensstemmelse med EU's finansielle ramme. I februar 2016 afgav Europa-Kommissionen positiv udtalelse om F4E's ændringer af sine finansielle regler, men bad fællesforetagendet om at overveje at udbygge gennemførelsesbestemmelserne på visse punkter vedrørende særlige undtagelser fra EU's finansforordning og fra rammefinansforordningen for de i artikel 208 omhandlede organer.	Afsluttet
	<i>Intellektuelle ejendomsrettigheder og industripolitik</i>	
2015	Afgørelsen om gennemførelsen af Fusion for Energy-industripolitikken og politikken for intellektuelle ejendomsrettigheder og formidling af oplysninger blev vedtaget af fællesforetagendets bestyrelse den 27. juni 2013. Fællesforetagendet har udarbejdet et strategidokument for hver enkelt indkøbsaktion. Der er opstillet en checkliste med henblik på overvågningen af gennemførelsen af indkøbsstrategien for hver enkelt indkøbsaktion med hensyn til ejerskabet af ny viden.	Afsluttet
	En konsekvensvurdering af gennemførelsen af disse politikker er ved at blive udført.	I gang

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltning (Afsluttet/I gang/Ikke igangsat)
	<u>INTERN KONTROL</u>	
	Strategi for bekæmpelse af svig	
2016	I juni 2015 vedtog fællesforetagendet F4E's bestyrelse en strategi for bekæmpelse af svig med tilhørende handlingsplan. De fleste af handlingerne blev udført i 2016. Fællesforetagendet har imidlertid ikke indført et specifikt værktøj, der kan gøre det lettere at overvåge dets handlinger vedrørende udbud, især med relation til risikovurdering og udbuddenes evaluerings-, forhandlings- og tildelingsfaser.	I gang

FÆLLESFORETAGENDETS SVAR

31. F4E er enig i konklusionen. Det skal bemærkes, at takket være støtte fra Euratom, som leverede det supplerende budget, havde denne mangel på betalingsbevillinger i 2017 ikke nogen indflydelse på opfyldelsen af F4E-forpligtelserne over for leverandører.

Internt er planlægningssystemet for hvad angår betalinger blevet fuldstændig redesignet og integreret i det nye værktøj til økonomiadministration, med betegnelsen ECOSYS, og samspillet mellem projektgrupperne og indkøbsenheden, der forvalter kontrakterne, er blevet forbedret.

På grund af den avancerede udarbejdelse af prognoserne bekræfter F4E, at budgettet for 2018 også er påvirket af manglende betalingsbevillinger på ca. 150 mio. EUR. En anmodning om overførsel er under behandling inden for rammerne af det generelle EU-budget for 2018 for at øge Euratom-bidraget til F4E, så disse yderligere behov dækkes.

Anmodningen om budgetforslaget for 2019 og prognoserne for de følgende budgetter er allerede blevet genvurderet på grundlag af den avancerede prognosemetode og med det nye planlægnings- og rapporteringsværktøj, ECOSYS.

32. F4E vil forbedre sin nuværende, interne procedure til opfølgning på interesseerklæringer fra den øverste ledelse. Denne forbedring vil betyde, at opdateringerne af de generelle interessetilkendegivelser (GDI'er) eller andre erklæringer om interessekonflikter formelt vil blive revideret af de respektive rapporterende embedsmænd, herunder bestyrelsens formand i tilfælde af, at der er tale om F4E-direktøren.

33. F4E forbedrer processen og udvælgelsesprocedurerne gennem et forbedringsprojekt, som er under gennemførelse. F4E vil i den sammenhæng styrke de proceduremæssige aspekter, så der tages højde for Revisionsrettens bemærkninger, med henblik på at øge den interne kontrol og kvaliteten af rekrutteringsprocessen.

34. Hvad angår 2018-retsafgørelsen om annullering af én F4E-udvælgelsesprocedure, vil F4E gerne gøre det klart, at selvom det har været nødvendigt at gennemføre afgørelsen, indgav F4E derudover ligeledes en klage over denne. Det skal bemærkes, at denne sag også involverede en klage til Den Europæiske Ombudsmand, som fastslog, at klagen var ubegrundet og afgjorde sagen til fordel for F4E.

35. I overensstemmelse med Revisionsretten har F4E indregnet hensættelsen til nedlukningsomkostningerne i det endelige årsregnskab for 2017.

Med hensyn til manglerne i den interne kommunikation vil F4E tage fat på dette ved hjælp af følgende tiltag:

- F4E's interne proces "Årsregnskaber - Åbning/lukning af regnskabsåret" vil blive opdateret med henblik på at præcisere de oplysninger, der er nødvendige for regnskaberne i forhold til hensættelser og eventualforpligtelser. Navnlig vil der blive

anmodet om en årlig opdatering til projektledelsesafdelingen og til budgetgruppen vedrørende status for nedluknings- og deaktiveringsomkostninger og eventuelle andre begivenheder eller oplysninger, der vil kunne have indflydelse på regnskabet.

- Senioradministrationen (og i særdeleshed chefen for handelsafdelingen) vil overføre alle relevante oplysninger og især MAC (Management Advisory Committee) og ITER Council beslutninger til F4E-regnskabsføreren.

Opfølgning på tidligere års kommentarer

2015 - Præsentation af regnskaberne

F4E bruger i øjeblikket ITER-kredit som sit system for indtjeningsværdiforvaltning (EVM), og det er sammen med milepæleovervågning og trendanalyse en af metoderne til at holde øje med fremskridtene i sine aktiviteter.

I slutningen af 2017 udpegede bestyrelsen en arbejdsgruppe (WG), der havde til opgave at definere en bedre måde at rapportere for F4E, herunder også opgaven med at definere et passende EVM-system. Arbejdet er i gang, og WG-bestyrelsen skal rapportere om fremskridtene på mødet i bestyrelsen i juli 2018.

2015 - Bemærkninger til nøglekontrol i fællesforetagendets tilsyns- og kontrolsystemer

Andet afsnit: En opdatering af kreditprofilen for hele indkøbsområdet blev lanceret med ITER-organisationen, så den kunne komme tættere på værdien af det rent faktisk gennemførte arbejde i de forskellige projektfaser, (dvs. design, fremstilling, levering og installation). Nogle forsinkelser har påvirket dette arbejde, og den nye dato for udfærdigelsen af en prognose for denne foranstaltning er slutningen af december 2018.

2015 - Operationelt indkøb og tilskud

På trods af en fornyet kommunikations- og formidlingsindsats, især i forbindelse med integreringen af den nye finansforordning, forblev tallene for udbudsprocedurer i 2017 lig med tidligere års tal, (47% af det samlede antal i 2017 mod 49% i 2016, 45% i 2015 og 58% i 2014).

Ikke desto mindre skal det bemærkes, at flertallet af disse procedurer var forhandlingsprocedurer med en lav værdi, som blev udført under direktivets offentlighedslovgivning og fuldt ud i overensstemmelse med F4E-finansforordningen. Disse forhandlingsprocedurer med lav værdi udgør et langsigtet gennemsnit på ca. 40% af F4E's årlige antal kontrakter, men svarer kun til mindre end 1% af det årlige forpligtelsesbudget.

Anvendelse af procedurer med forhandling i disse tilfælde, (inden for rammerne af F4E's finansforordninger) stemmer overens med en forsvarlig, sund økonomisk forvaltning, da dette giver F4E mulighed for at reducere tiden frem til kontrakten, ved at reagere hurtigere på projektets behov og mere effektivt fokusere på brugen af interne ressourcer til indkøb af høj værdi. F4E mener derfor ikke, at der er behov for andre foranstaltninger for yderligere at reducere forhandlingsprocedurer med lav værdi, som fortsat er i overensstemmelse med principperne og bestemmelserne i finansforordningen.

De resterende procedurer med forhandling, typisk kontrakter med en højere værdi (ca. 5% af det samlede antal procedurer som langsigtede gennemsnit), er et udtryk for den komplekse og innovative sammenhæng, hvori F4E opererer. Fusionsteknologimarkedets karakteristika er sådan, at der i mange tilfælde er meget begrænset kapacitet til stede i medlemsstaterne eller i hele verden. Dette resulterer ofte i lave konkurrenceniveauer, duopoler/monopoler eller endog i en manglende deltagelse i udbud.

Siden 2012 har F4E øget sin formidlingsindsats, men deltagelsen i de operationelle indkaldelser forblev i gennemsnit lavere end tilsigtet. Ifølge F4E er hovedårsagen ikke mangel på synlighed, men snarere den sporadiske og specifikke karakter af F4E-indkøb. Gennem drøftelse med andre erhververe af store videnskabsinfrastrukturer i Europa kom F4E til den konklusion, at arten af aktiviteterne i forbindelse med omfanget af store videnskabs- og teknologiprojekter er sådan, at begrænset konkurrence desværre er et faktum, som en enkelt ordregivende myndighed kun kan have en beskedent indvirkning på. Denne konklusion er delt af andre ordregivende myndigheder, der forvalter lignende projekter i Europa.

Som følge heraf igangsatte F4E i 2016 et forum bestående af de mest ensartede, højteknologiske grænseprojekter, som er de første af deres art i Europa. Gennem dette forum begyndte forskellige organisationer med lignende projektudfordringer (især i forhold til lavt industrielt engagement og deltagelse) at arbejde sammen for at håndtere dem på en mere koordineret og effektiv måde. Blandt de centrale ideer, der genereres gennem dette forum, er at skabe et indre marked for store, videnskabelige projekter, som er mere stabile og større og derfor bedre i stand til at tiltrække virksomhedernes interesse.

Forumets første begivenhed rettet mod industrien fandt sted i Danmark i slutningen af februar 2018 med deltagelse af 1037 delegerede, der repræsenterede 530 virksomheder og offentlige organisationer fra 29 lande. Tilbagemeldingen fra industri og offentlige deltagere efter arrangementet var meget positiv, og i juni 2018 stemte forumdeltagerne, (F4E, ESA, ESO, CERN, EMBL, ESRF, ESS, XFEL, ILL), enstemmigt for at acceptere kandidaturer til organisationen af en anden store begivenhed i 2020 og at udvide forummedlemskabet til at omfatte andre organisationer af europæisk interesse med lignende højteknologiske projekter med en omfattende skala.

2015 – Intellectuel ejendomsret og industripolitik

Andet afsnit: F4E har aktivt samarbejdet med Trinomics og Cambridge Econometrics, en uafhængig konsulentvirksomhed for økonomisk og politisk rådgivning, der har udarbejdet en undersøgelse for Europa-Kommissionen om "ITER-aktiviteternes virkninger i EU". Undersøgelsen blev afsluttet i april 2018. Dens vigtigste resultater er nævnt efterfølgende.

- Hvad angår effektiviteten af F4Es industripolitik, viser resultaterne af økonomisk modellering, at udgifterne til ITER har genereret omkring 34.000 arbejdsår mellem 2008 og 2017. Den positive effekt vil fortsætte i fremtiden indtil slutningen af ITER-konstruktionen.

Ved at sammenligne ITERs økonomiske afkast og jobskabelse med et alternativt EU-udgiftsscenario (med en neutral udgiftsfordeling til alle økonomiske sektorer) forventes det, at ITER mellem 2008 og 2030 vil generere en samlet nettogevinst til EU-medlemsstaterne på 586 mio. EUR.

- For så vidt angår intellektuel ejendomsret og formidling af information konkluderer undersøgelsen, at de ovennævnte nettoydelse kan øges væsentligt ved spin-offs og yderligere innovation stimuleret af virksomheder, der arbejder med ITER og som udvikler ny teknologi og produkter. Mens modelleringsresultaterne er vejledende, tyder de på, at de økonomiske virkninger forøges med yderligere 25-60% eller mere på grund af disse virkninger.

For at opnå størst mulig gavn af disse yderligere virkninger foreslår undersøgelsen, at teknologioverførselsaktiviteter bør styrkes omkring ITER-projektet. Erfaringer fra både CERN og ESA viser, at etablering af et effektivt overførselssystem af teknologi tager tid, men at det er afgørende for at øge virkningen af de offentlige investeringer.

F4E havde allerede i 2017 igangsat de foreløbige aktiviteter for at etablere et teknologioverførselsprogram i samarbejde med EUROfusion, der henter inspiration fra ESA-modellen. Det er planlagt, at den første fase af dette program indledes i løbet af 2018.

2016 - Strategi til forebyggelse af bedrageri

Efter henstilling 3.5 i sin strategi for bekæmpelse af bedrageri har F4E i februar 2018 vedtaget sit eget sæt indikatorer for hvad angår risici for bedrageri for indkøb: Røde flag. Formålet med listen over røde flag er at definere de indikatorer, der er specifikke for F4E-indkøbsaktiviteterne, baseret på karakteristika for tilbud, markedsanalyse og indkøbssystemer for at sætte øget fokus blandt de ansatte, der beskæftiger sig med indkøb på nøglepunkter, der skal verificeres gennem indkøbsprocessen.

Listen over indikatorer blev betragtet som en forudsætning for udviklingen af IT-værktøjet til bekæmpelse af bedrageri, som efter planen skal lette overvågningen af F4E's tiltag i forbindelse med indkøbsprocedurer. Men i januar 2018 viste en vurdering af, hvor komplekst det er at udvikle et værktøj med alle de nødvendige funktioner, at det ville være for omfattende for F4E som eneste EU-agentur.

Derfor blev der overvejet andre enklere og hurtigere løsninger, der stadig yder en tilstrækkelig grad af sikkerhed, og F4E besluttede at udforme sin interne checkliste for bekæmpelse af bedrageri på grundlag af sin liste over risikoindikatorer for indkøb - Røde flag. Kontrollisten til bekæmpelse af bedrageri er netop vedtaget i maj 2018 og træder i kraft pr. 1. juli 2018. I givet fald vil checklisten blive udfyldt og underskrevet mindst to gange i løbet af indkøbsforløbet (ved tildeling og ved kontraktens underskrivelsestidspunkt) af to forskellige, uafhængige aktører, både af den teknisk projektansvarlige og af den kontraktansvarlige og indkøbsansvarlige for at kunne give fuldstændig gennemsigtighed. Hvis det er nødvendigt, kan tjeklisten også bruges af F4E-personalet til at hæve et rødt flag på ethvert stadium i indkøbscyklussen. Anvendelsen af tjeklisten introduceres nu i F4Es interne processer, parallelt med alle andre ændringer i forbindelse med projektet om forbedring af indkøb.